UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Mulieribus, & in quo loco, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

4 de peculio,de quo vidim⁹ in l.j.§.de decur.ff.ad muni.l.ij.¶†Di
citur autem pater filio cōſentire, cum adoptauerit eū qui erat fa
5 ctus decurio.l.Lucius.§.idem reſpōdit.ad munici ¶†Illud ta
men quod licet pater obligetur pro filio ratione cōſenſus, eſt ve
rum reipub:non autem priuatis perſonis.ſi eas in officio damni
ficaſſet.l.ij.ad muni.Idem tamen eſt etiam in priuatis,ſi recepit
a filio literas,⁊ non cōtradixit,ſed literis receptis nihil dixit.naꝫ
tunc videtur approbare contractum.l.ſi filiusfa. la.j.ff. ad Ma
ced.in cle.j.de procu.vbi eſt hodie caſus in ſimili,ſed in filio eſt ca
ſus in d.l.ſi filius. Item ſi filius eſt inhabilis ad officium, pater
non tenetur pro eo,§.de mune.⁊ hono.l.ij.⁊ l. Lucius.§. idem re
ſpondit.ad muni.

LEX II.

Cum appellaſſe. Appellare nominatione facta de filio eſt conſentire.h.d.⁊ not.gl.huius legis que eſt ſup verb.oſtēde.

LEX III.

Ibi qui. Filius in poteſtate cum patre ad idem munus vocari non debet, ſecus ſi ſit emancipatus.

LEX IIII.

Sine periculo. Pater non tenetur pro filio curatore creato, ſed qui eum nominauit,tenetur.hoc dicit.

De periculo ſucceſſorum parentis. Rub. LXI.

LEX VNICA.

1 ☞Filius qui incepit ſtudere patre viuente, an eo defuncto de
beat ſtudere de bonis communibus.

Si de proprio. Onus dignitatis queſite filio per patrē tranſit
1 ad heredem.h.d.¶†Hec lex facit ad q.ſi filius incipit
ſtudere de voluntate patris, an mortuo patre debeat
a perficere ſtudium communibus expenſis[a].;Item an expenſe do
ctoratus debeant fieri decommuni. Item ſi filius deſponſauit v
xorem viuente patre,an expenſe nuptiarum debeant fieri de com
muni? Facit ff. de mune. ⁊ hono.l. ſi filium. §. idem ſcripſit. De
quo dixi.plene.ff.de col.bo.l.j.§.nec caſtrenſe.Hic non ſunt alia.

ADDITIO.

a ALEX.¶De hac queſtione vide per doct.⁊ Bald.in aut.ex te
ſtamento.⁊ in l.ſi emancipati.C. de colla.per Dyn.in l.j.§.ſed an
id ff.de col.bo.De ſecunda queſtione vide Bal.vbi proxi.⁊ Bar.
⁊ Bald.in l.pen.ff.ſolu.matr.aliquid in l.filie.fa.her.

De mulieribus & in quo loco,&c. Rubr. LXII.

LEX VNICA.

1 ☞Mulier quibus muneribus fungatur ⁊ quibus nō,⁊ de mate
ria munerum.

Eam que. Mulier in loco domicilij mariti ſubit munera perſonalia.patrimonialia vero in loco in quo eſt patrimonium. hoc dicit. Diuiſio per ſe patet, ⁊ etiam caſus eſt clarus. Ante
quam vltra procedam.pro declaratione quero quare dicit ſi non
in vrbe Romana,⁊c.Glo.exponit dupliciter,⁊ tene primum,ſcili
cet,in vrbe Romana eſt tanta copia mulierum ⁊ hominum quod
non eſt neceſſe vocari ad munera mulieres aliunde venientes.
1 †Non tamen intelligas quod mulier nupta Rome poſſit compel
li ad munera ⁊ honores in ciuitate originis proprie,quia per hoc
auocaretur a ſeruitio viri , quod eſſe non debet , ſicut nec liberta
nupta conſenſu patroni debet operas per quas auocetur a ſerui
tio viri,vt ſupra,de operis libertorum.l.liberte, ⁊ ff.de operis li
2 bertorum.l.ſicut. †Hoc premiſſo not.quod mulier poteſt vocari
3 ad honores ⁊ munera perſonalia.†Secundo not.quod mulier ſu
4 bit munera patrimonialia in loco patrimonij, †Item not. quod
a mulier ſortitur forū viri,[a]vt j.ꝺ dig.l.mulieres ⁊ op.ff.ad mu.l.
ea que.Sol.Ibi loquitur in deſponſata,hic in nupta,⁊ id qꝺ dici
tur in nupta,idem in vidua,vt ff.ad mun.l.filij.§.vidua.Itē no.ꝙ
§.dixi in deſponſata,idem in ea que nupta eſſet non de iure.l.ſi.§.
item reſcripſerunt.ff.ad mun. Idem in ea que nunquam habuit
virum,ſiue virgo,ſiue corrupta,vt l.pe.§.fi.ff.ad mu.⁊ hic. in j.gl.
5 An†autem mulier ex perſona viri dicatur ciuis , vel comitatenſis,dixi plene in d.§.item reſcripſerunt. Item op.mulier non vo
cetur ad honores vel munera perſonalia , vt ff.de mun.⁊ hoc l.iij.
§.corporalia.Gloſſ.ſoluit,⁊ ideo dic,vt in ea,⁊ j.dicam.His ergo
premiſſis quia hic fit mentio de muneribus,⁊ honoribus, patri
monialibus, ⁊ perſonalibus que imponuntur tam maſculis quā
mulieribus,ideo materiam munerum hic tractemus, quorum di
uiſionem ponit glo.ſuper rub.§.de exc.mu.ponit Cy. latius l.vo
luntarie.§.de excu.tut. Gul.multo latius in l. neminem.§. de ſac.
6 ſan.eccle.Ego autem vltra omnes hic multa dicam.†Sciendum
eſt igitur ꝙ munus dicitur tribus modis.ff.de ver.ſign.l. munus
tribus.ſed proprie munus diciturꝙ neceſſario ſubimus lege,vel
mero imperio eius qui habet poteſtatem , vt l.munus proprie.ff.
de verb.ſign.Et iſtud munus diuiditur per Iuriſconſultum in l.
fin.in prin.ff.de mu.⁊ ho.quia munerum quedam ſunt perſonalia
7 quedam munera patrimonialia,quedam ſunt miſta. Aſſumo pri
mum membrum perſonalium,quedam habent honorē annexum
⁊ appellantur honores, vt hic in tex. quedam habent vtilitatem
annexam,⁊ appellantur ſordida,vt l.ſordidorum.§.de exc.mu.⁊ l.
maximarum.quedam non,habent,nec honorem,nec vtilitatem,⁊
iſta appellantur munera ſimplicia,vt hic in tex.⁊ §.in multis ru.
Circa primum ſcilicet de munere habente dignitatē annexā , dic
ꝙ eſt honor.ſcilicet adminiſtratio reipublice cum dignitatis gra
8 du, vt l.honor ff.de mun.⁊ ho. †Sed quero qui prohibentur ha
bere honores. Reſpon. quidam propter delictum vt infames de
iure,vel de facto,vt §.de infa.l.j.⁊ de his qui non imple.ſti.l.j.⁊ §.
9 de decur.l.nec infames.§.de reis poſt.l.j.⁊ j.de digni.l.ij.¶†Iteꝫ
non poteſt concedi minoribus iſte honor cum adminiſtratione,
ſed ſine adminiſtratione bene poteſt cōcedi , vt §.de muneri.⁊ ho
nori.non conti.inter patrem,⁊ filium.l.j.in fi.⁊ ff.eod.l. ad rem, ⁊
de excuſa.mune.l.ſextumdecimum.in prin.⁊ l.ſpurij.§.j.ff.de deci.
10 †ſed an poſſit cōcedi mulieribus,tex.hic videtur dicere ꝙ ſic,quā
do dicit honores.In contrarium facit l.femine.de re iu.l.iij.§. cor
poralia.ff.eo.Sed honores ſine adminiſtratione, ſine dubio com
b petunt mulieribus[b]vt l.j.⁊ l.mulieres.j.de dign.⁊ l.imperialis.C.
de nup.⁊ ff.de ſena.l.femine. honores vero cum adminiſtratione
non reperio in iure cōcedi mulieribus,niſi hodie de iure Can.Ab
batiſſe monialium. Item mulieribus que ſunt miniſtre ſororum
tertij ordinis ſan.Franciſci.Item mulieribus precellentibus, vt
in Reginis,⁊ in Comitiſſis que quandoqꝫ ſuccedunt in comitatu
ex conſuetudine,vel ex priuilegio ſibi dato.Non ob.§.de arb.l.ſi.
⁊ hic in iij.glo.⁊ ita de facto videmus in regina Ioanna Regina
11 Hieruſalem,⁊ Sicilie†Sed quero que dicantur iſta munera que
habent dignitatem annexam. Et Gul.in d.l neminem.ponit exē
plum quando aliquis conſtituitur iudex quibus iudicibus de
bemus honorem,vt l.ij.ff.de in ius vocan.⁊ ff.de iud.l.pars litera
rum.⁊ melius.§.quādo prouo.non eſt ne.l.omnem honorem.Sed
certe ego video ꝙ multa ſunt officia,vbi nulla eſt iudicandi pote
ſtas , tamen habent honorem , ⁊ dignitatem annexam,vt ſunt illi
qui preſunt cubiculo principis,vel agentes in rebus,⁊ ſimiles,de
quibus habes.j.lib.xij. Dico ergo quod illud officium habet ho
norem ⁊ dignitatē annexam,quod ſic reputatur in ciuitate.Vn
de poteſt eſſe quod idem officium alibi reputatur honor , ⁊ alibi
non,vt l.munerum.circa prin. ff.eo.nec requiritur quod habeat
poteſtatem iudicandi,ſed ſolum ſufficit quod ſic reputetur in ci
uitate,⁊ ſic videmus in iſta terra,ſcilicet,in capitaneo ptis Guel.
qui licet nullam habeat iuriſdictionem,tamen reputatur,vbi ta
men non apparet qualiter in ciuitate pro honore reputatur, di
co qꝺ illud officiū habet honorem ⁊ dignitatem annexam , quod
habet poteſtatem ſtatuēdi per ſe vel cum ſocijs, vt dicimus in de
curionibus qui ſunt in dignitate, vt §.de decur.l.iij.⁊ iiij.vel ſi ha
12 bet poteſtatem iudicandi,vt l.cui muneris.ff.de mu. ⁊ ho.†Item
aduertendū eſt qꝺ iſti honores non poſſunt indici, niſi ciuibus,⁊
13 incolis,vt §.qui pro ſua iuriſdi.l.j.⁊ hic. ¶Item vacatio ſimpli
citer conceſſa non porrigitur ad munera iſta que habēt dignita
tem annexā,vt d.l.cui muneris. ⁊ ꝙ not.in l.vacuatis. §. de decu.
14 †Sed quero an talis dignitas remaneat finito officio. Rñdetur
ſi officiū eſt tēporale,nō remaneat dignitas finito officio,vt l.j.§.
de exc.mu.niſi aliter ſit lege expreſſum,⁊ facit ꝙ no.p Inn.extra
15 de preb.in c.de multa.in fin. ¶†Venio ad fin,⁊ dico ꝙ aliud eſt
munus qꝺ habet in ſe vtilitatē annexā qꝺ appellatur munus ſor
didum,⁊ iſtud eſt illud quod cōſiſtit in officijs vilibus,dicit Gul.
quorum multa nominātur in l.maximarū.§.de excu.mu. Tu dic
clarius qꝺ ſicut illud eſt honor ꝙ reputatur honor , vt §.dixi, ita
eſt vile qꝺ reputatur vile. Et pro hoc facit j.de ſiſce.⁊ arca.l.hu
milioribus. ⁊ ibi ideo poteſt eſſe qꝺ idē officiū alibi eſt vile.⁊ ali
bi non,vt d.l.fin.in princ.Et poteſt eſſe qꝺ idem officium reſpectu
cauſe dicitur vile,⁊ non vile. Nam ego vidi multos valētes viros
querētes eleemoſinas p pauperibus, ⁊ nō eſt vile reſpectu cauſe.
Facit § de ſacroſan.eccl.l.ad inſtructiones.⁊ l.priuilegia.ibi,huma
16 nitatis noſtre,⁊c. ¶†Itē qro quib⁹ poſſunt indici iſta munera

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſordida. Rñ. nunq̃ inducũtur hominibꝰ poſitis in dignitate, vt
l. humilioribus. j. de ſuſcep. ⁊ arca. Sed cõtra hoc facit l. maxima-
rum. ſ. de excu. mun. prout ibi excuſat quaſdã dignitates precel-
lentes. Sol. Illud verũ in muneribus ſordidis que etiã patrimo-
nium reſpiciunt, vt ibi patet, ⁊ j. dicã dum tractabo de patrimo
nialibus, ⁊ miſtis, hic loquitur de muneribus ſordidis meris per
ſonalibus, alias vero etiam infamibus poſſunt indici, vt ſ. de in-
c fam. l. j. ⁊ de his qui non imple. ſtip. l. j. cum ſequen.[c] Puto qd ſic,
ſi poſſunt illa officia expedire, arg. ſ. qui etat. l. j. Si enim concedi-
d tur in hoc priuilegium ſcholaribus[d], ergo in contrarium eſt ius
commune. Nec obſt. l. ad rempub. ff. eo. qꝛ ibi loquitur in munere
quod habet adminiſtrationem, in quo ſi concederetur minoribꝰ
eſſet periculum propter imbecillitatem conſilij. ⁊ ideo dicendũ eſt
vt dixi in precedentibus an autem mulieribus poſſint indici, dic
18 vt ſtatim dicam. ¶ † Venio ad tertiũ, ſcilicet, ad munus qd non
habet honores, nec dignitates annexas. Exẽplũ, qñ non reputa-
tur honor nec vtilitas, vt in legato, ⁊ eſſe ſuſceptor pecunie, ⁊ ſi ⁊
ab iſtis non excuſatur aliquis propter dignitatem, arg. ff. de ex-
cuſa. tuto. l. propter magiſtratum. ¶ Item nec propter infamiã,
vt l. j. ſ. de infami. ¶ Item nec propter minorem etatẽ, niſi in ad-
miniſtratione verſaretur periculũ, vt ſupra proxime dixi. An au-
tem poſſit cõcedi mulieribus, hic videtur text. qd ſic, quando di
cit, munera in cõtrarium videtur l. iij. §. corporalia. ff. eo. Breui-
ter dic qd text. iſte ſolenniter loquitur, dicit enim de muneribus
19 quorum ſexus capax eſt. † Puto autẽ mulieres eſſe capaces om-
nis officij per qd earum pudicitia non ledatur, verbi gratia, ſicut
poteſt preponi in ciuitate vnus medicus qui iudicet de vulneri-
bus, vt dicam j. de ponde. auri. l. j. ita poſſet preponi vna mulier,
⁊ plures que haberent iudicare vtrũ mulieres eſſent pregnãtes,
vel virgines, vel non, vt ff. de ven. inſpi. l. j. Item ſicut poteſt prepo
ni aliquis qui denũciet maleficia, vt in auth. de leno. ita poſſit pre
poni mulier vt denũciet maleficia aliarum mulierum que in noti
tiam maſculorum non poſſunt peruenire, qꝛ aliquãdo ſciũt de his
pluſquã maſculi, ⁊ de ſimilibus, per que earũ pudicitia nõ leda-
tur. Ab iſtis autẽ muneribus multi habẽt excuſationem, ⁊ vaca
tionem, quidã a lege, quidam ex priuilegio, quod videte per vos.
20 ¶ † Item quero vtrũ quis poſſit cogi ad duplex officiũ. Dic vt
21 ſ. quemad. ciui. mu. indi. l. j. ⁊ alias plenius dicã. ¶ † Itẽ quero v-
trum ille cui iniungitur tale officium poſſit ſe pecunia redimere.
22 Dic vt l. iſtud. ſ. de exc. mu. ¶ † Venio ad ſm principale membrũ
ſcilicet, de munere patrimoniali. Et hic aduerte, qꝛ proprie dici-
tur munus patrimoniale, vbi vertitur ſumptus, vt l. munerũ. §.
patrimoniorũ. ff. eo. ⁊ iſtud diuiditur tripliciter. Quandoq; ſum-
ptus imponitur pſone tantũ nulla habita cõtemplatione patri-
monij, vt qñ imponitur preſtatio p capita. Quandoq; imponitur
habita contẽplatione patrimonij, vt qñ imponitur per ſolidum, ⁊
libram. Qñq; imponitur rebus, nulla habita contẽplatione per-
23 ſone. † Circa primum qñ imponitur per capita, de hoc habetis. ff.
cenſi. l. etatẽ. ⁊ ſ. de ann. ⁊ tribu. l. j. ⁊ ibi in rub. ⁊ ab iſto non excu
ſantur aliqui, nec propter ſexũ, nec propter etatẽ, niſi aliter ſe ha-
beat conſuetudo prouincie, vt d. l. etatẽ. ff. de cenſi. Et iſtã preſta
tionem ſolũ debent facere ruſtici, non autẽ ciues de iure communi
vt j. de cap. ci. cẽſi. exi. l. j. lib. xj. Et iſta preſtatio per capita debet
imponi p ſalarijs rectorũ ciuitatis pro parte, vt d. l. j. ſ. de anno. ⁊
trib. ⁊ iſtud onus debet qs ſubire in loco, in quo eſt ciuis, ⁊ inco-
la prout ſtatim dicã in ſeq. mẽbro. Venio ad ſm, ⁊ dico qd quan-
doq; imponitur perſone pro rebus habita contẽplatione patri-
monij. Et iſta i vulgari appellaꝛ collecta, vt dicit gl. in l. reſcripto.
24 §. fi. ff. eo. ¶ † Quero hic primo quis poſſit collectam imponere.[e]
e Rñ aut imponitur propter neceſſitatem ciuitatis, ⁊ poſſunt ipſi
cines imponere, vt not. in l. j. §. penultimo. ff. qd cuiuſq; vniuerſi-
ta. ⁊ probatur ſupra de ope. pu. l. omnes. ⁊ ſupra de immu. ne. cõ-
ced. l. fi. Aut imponitur ob publicam vtilitatẽ, ⁊ non poteſt impo
ni ſine expreſſa licẽtia principis, vt ſupra de excuſ. mune. l. placet.
⁊ ſupra de ſuperindicto. l. j. Unde ſi quedã ciuitas vellet impone-
re collectã vt dõaret pncipi, nõ poſſet de iure, ſed de facto ſic. Pre
dicta vera ſunt in ciuitate, que recognoſcit ſuperiorẽ, ſed ſi eſſent
ciuitates libere, ⁊ nõ recognoſcentes ſuperiorẽ, poſſent impone-
f re quomodo ſibi placeret.[f] † Sed quero cui poſſit imponi hec colle
cta. Reſpondetur, ciuibus, ⁊ incolis tantũ, vt dicta l. reſcripto ff.
eodẽ in fine. ⁊ ideo ſi forenſis poſſideret in territorio vnius ciuita
tis nõ poſſet ſibi imponi collecta, qꝛ cũ imponatur perſone, licet
pro rebus ⁊ perſona non eſt ſubdita, nõ poteſt ſibi collecta impo
g ni,[g] vt d. l. reſcripto. in fi. ⁊ l. libertus. §. ſola. ff. ad mune. ¶ Fallit
in vſurario. ¶ Itẽ fallit in ciuitate que de hoc habet priuilegiũ,
vt dicta l. munerum. §. patrimoniorum. ff. de mune. ⁊ honorib.
h ¶ Item fallit in ciuitatibus que hoc habẽt ex cõſuetudine,[h] cu
ius cõtrarij nõ extat memoria, que habet vim priuilegij, vt l. hoc
iure. §. ductus aque. ff. de aqua quotidia. ⁊ eſtiua. ¶ Itẽ fallit in
ciuitatibus que fecerũt ſua predia tributaria propter collectã,
ſed tũc debet imponi rebus, nõ perſonis, ⁊ ideo cadit in ſequenti
25 membro. ¶ † Itẽ quero, qualiter imponatur iſta collecta. Et gl.
in l. j. ſupra, de apoc. public. dicit qd imponitur magnis, ⁊ paruis
per ſolidum, ⁊ librã, vt qui plus habet plus ſoluat. Et qd ibi dixi
fallit ſi imponatur pro ſalario rectoris, vt ſ. proximo mẽbro di-
30 xi. Fallit etiam in caſu quem ſtatim dicã. ¶ † Quero ergo vtrum
iſtud munus diuidatur in ſordidum, ⁊ nõ ſordidum. Guliel. dicit
quod ſic, vt puta ſi imponereꝛ collecta pro redimendo aliquo mu
nere ſordido, diceretur munus ſordidũ, alias ſecus. Certe licet de
iure cõmuni munus non poſſit redimi pecunia, vt l. illud. ſ. de ex-
cuſ. mune. cum ſimil. tamen ſi hoc cõtingeret fieri authoritate ſu-
periori fateor dictum Gul. ⁊ tunc ad iſtam collectam ſoluendam
non tenerentur hi qui non tenebantur ad munera ſordida, alias
alter pro altero grauaretur, cõtra. l. j. j. vt nullus ex vicar. pro ali.
debi. ⁊c. ⁊ ſi tunc non imponeretur collecta per ſolidum, ⁊ libram.
31 ¶ † Item quero pro imponenda collecta que res eſtimabuntur?
Reſpõdeo, omnia mobilia, ⁊ immobilia, vt ff. de cenſi. l. forma. ⁊ ſ.
de immu. ne. cõced. l. fi. ¶ Sed quero qualiter fiat iſta eſtimatio?
Dic, vt l. ſuſceptores. j. de ſuſcept. ⁊ arca. ¶ Sed quero a qua par
te incipiet habere effectũ talis eſtimatio? Dic, vt in l. j. ſ. de apo.
32 pu. ¶ † Item quero, vtrũ collecta poſſit imponi clericis, ⁊ eccle-
i ſie.[i] Reſpond. ex predictis apparet qd non, cum debeat imponi
perſone ſubdite, ⁊ eccleſie, ⁊ clerici nõ ſunt nobis ſubditi. ergo. ⁊c.
hodie declaratum eſt per auth. Item nulla communitas. ſ. de ſa-
33 croſan. eccleſ. ¶ † Item quero, aliquis eſt hic ciuis, ⁊ alibi habet
poſſeſſiones, vtrum pro poſſeſſionibus alibi poſitis cogaꝛ hic ſol
uere collectas? Glo. hic dicit qd non, qꝛ ſm hoc alibi ſolueretur
tributum, ⁊ hic collecta, qd eſſe non debet. Et ſecundum hoc ſe-
quitur quod ſi eſſet res pro qua non ſolueretur tributum, vel col
lecta alibi, qd hic cogi poſſit ad ſoluendum. Et ita intelligunt qui
dam iſtã gl. que ſi ſimpliciter loqueretur damnant eam. Sed ego
puto qd gl. verum dicit. Nam pro poſſeſſionibus tributarijs non
k debet ſolui collecta alibi, vt l. priuate. de excuſatio. munerum.[k]
34 ¶ † Aut imponitur a ciuitate, ⁊ nõ poteſt extẽdi collecta pro re-
bus, que ſunt extra territoriũ, argumẽt. ff. de iuriſd. omn. iudic. l.
fi. ⁊ de bon. auth. iudi. poſ. l. cum vnus. §. pen. ⁊ fi. quod eſt notan-
dum. Tamen in ciuitatibus Italie cum quelibet ciuitas habeat
conſuetudinẽ imponendi collectas etiã forenſibus poſſidẽtibus
in territorio, non eſt dubium qd pro rebus alibi poſitis quam in
ciuitate originis, vel domicilij, non debeat ſoluere, alias forte poſ
ſet compelli, etiã pro his, que habet extra territoriũ, argument. l.
l fi. ff. de decre. ab ordi. fac.[l] ¶ † Item quero quis excuſetur ab iſto
35 munere. Reſpõdeo, nullus regulariter, vt hic, ⁊ §. patrimoniorũ.
⁊ l. prima ſ. quemadmod. mu. ciui. in princip. de mu. patri. l. ij. Fal
lit in doctoribus actu legẽtibus, vt l. medicos. ⁊ ibi not. de profeſ
ſo. ⁊ medi. ¶ Itẽ fallit in officialibus ſecundũ diſtinctionẽ quam
36 poſui. ſ. de immuni. ne. conced. l. fi. ¶ † Item querit glo. pro fun-
m do dotali quis ſoluet collectam. Dicit gl. ⁊ bene, quod maritus,[m]
per l. hactenus. ff. de vſufruc. ⁊ pbatur. ff. de impẽſis in rebus do.
l. neque. Et qꝛ vir percipit fructus, ideo ⁊c. vt l. prima. ſupra de
37 ann. ⁊ tribut. ¶ † Venio ad tertiũ ſcilicet ad munera mere patri
n monialia, que ipſis rebus indicuntur.[n] Iſta ſunt triplicia. Quan
doque inducũtur ipſi rei de eo qd faciendum eſt in ipſa re ſeu de
ipſa re. vt qd nauis, vel ſeruus, vel equus vadat in ſeruitiũ reipu
blice. hoc enim fit de ipſa re. ¶ Item qd milites hoſpitentur in
domo. hoc enim fit in re ipſa. Quandoq; iſta munera ſunt de eo
quod percipitur ex re vt qd detur tertia pars fructuum, vt l. mo-
dos. ſupra de ſuſcepto. ⁊ arca. Quandoq; imponitur ipſi rei de
eo qd non fit ex ipſa re nec in re, nec de eo qd percipitur in re, nec
ex re, ſed eſt omnino extra rem, vt quandoq; debet preſtare certã
penſionem pecunie annuatim, quãdoq; pecunia ex re ipſa nõ per
cipitur. De primo, ⁊ ſecundo patet exẽplũ. ff. de muner. ⁊ honor.
l. fi. §. patrimoniorũ. ⁊ §. ſeq. ⁊ de priui. vete. l. penul. De tertio eſt
exẽplum in l. hactenus. ff. de vſufruct. ⁊ ſ. de imponẽ. lucra. deſcr.
l. prima. ⁊ in omnibus legibus faciẽtibus mẽtionẽ de tributo, ſeu
vectigali, qd ſoluitur in pecunia. ⁊ differt iſtud tertium a munere
quod imponitur perſone pro rebus. Nã ibi eſt obligata perſona
⁊ per conſequens omnes res patrimonij, vt l. aufertur. §. fiſcus. ff.
de iure fiſci. ⁊ nota. ſupra pen. fiſcal. cred. prefer. l. prima. hic vero
quelibet res tenetur pro munere, qd eam rem reſpicit, ⁊ nõ vltra,
38 vt ff. de public. ⁊ vect. ga. l. Imperatores. ¶ † Item quero, qui ex
cuſentur ab iſtis muneribus. Reſpon. nemo cuiuſcunq; priuile-
gij, vel dignitatis exiſtat, etiã ſi ſit eccleſia, vt ſupra de exacti. tri-
but. l. fina. ⁊ de ſacroſanct. eccle. l. placet. ⁊ l. iubemus nulla autẽ.
⁊ infra de canoni. nõ excuſ. l. ij. ⁊ de epiſc. ⁊ cleri. l. de his. niſi quatenꝰ
l. vel priuilegio ſit expreſſum ſpecialiter, vt ſupra de epiſc. ⁊ cleric.
39 l. prima. ¶ † Venio modo ad tertiũ principale ſcilicet ad munera
miſta, ⁊ cum ſ. viderimus de ſimplici, facile cognoſcemus cõpoſi
tum. Sunt enim qui habẽt onus perſone pro ſumptu, vt dicta l.
munerum. §. miſta. ff. eo. Sed. hic eſt aduertẽdũ. Dixi enim ſ. quid
ergo

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

perſonalibus quidā excuſantur, a patrimonialibus nullus, quid ergo fiet: vtrū propter id, qđ ſapit naturam perſonalium excuſetur a toto, an vero propter id, qđ ſapit naturam patrimonialis vel realis excuſetur a nihilo? Et breuiter lꝫ cōtingat qđ quis non poſſit grauari ad perſonalia propter delictū ſiue propter aliā immunitatē, ſemper fiet ſeparatio, qꝛ quatenus hoc reſpicit pſonā non grauabitur, quatenus autē reſpicit ſumptū ſeu patrimoniū grauabit̄, vt l. relegatorum. §. fi. ⁊ l. ſequen. ff. de interdi. ⁊ relega. ⁊ hic eſt caſus l. maximarū. ſupra de excu. mu. Nam ibi ponuntur quedam munera ſordida, que reſpiciūt ſumptū ⁊ laborem perſone, ⁊ ſic ſunt mixta, a quibus excuſantur ſolū patrimonia quorūdam, qui ſunt in maxima dignitate, aliorū autē patrimonia non excuſantur, licet ſint in dignitatibus minorib⁹. Sꝫ cōſtat ꝙ oīs perſona, que in dignitate eſt, ꝓut perſonā reſpicit, excuſet̄ a muneribus ſordidis, vt l. humiliorib. j. de ſuſcep. ⁊ arca. Ergo apparet qđ alij exiſtētes in dignitate nō grauātur ipſi, ſed eorum pa-

40 trimonia. ¶ † Itē quero, cū in iure ſepe fiat mentio de munerib⁹ ordinarijs, ⁊ extraordinarijs, ⁊ que ſint iſta. Et Gul. dicit in d. l.

o neminem.[o] qđ ordinaria ſunt, que habent certā, ⁊ determinatam preſtationē. Extraordinaria ſunt, que quandoqꝫ p accidens indicūtur, vt l. Seio. §. medico. ff. de ann. lega. ⁊ l. ſed ⁊ ſi per pretorē. §. ſi ferie. ff. ex quib. cau. ma. Sed l. j. C. de vac. pub. mu. videtur velle dicere qđ ſunt extraordinaria munera, que imponūtur a lege, vel ſenatuſcōſulto, vel cōſtitutionib⁹ principū. Certe illa concor. cum dicto Gulie. qꝛ quando imponūtur a lege, vel cōſuetudine perpetua, vel cōſtitutione, tūc de neceſſitate habent certā, ⁊ ordinatam preſtationē. Sed ea, que imponūtur quādoqꝫ per accidēs non poſſunt habere perpetuā, ⁊ ordinariam preſtationem, ⁊ hoc modo forte debet intelligi l. j. C. de ſuperindi. qꝛ indictiones per ſingula luſtra ante illā legē non imponebātur perpetuo, ſed forte ad beneplacitū pncipis. Si enim vere hoc fuiſſet, ſine dubio fuiſſent ordinarie preſtationes, ſed qꝛ non erāt, ideo fuit neceſſe redi-

p gi in aliā cōſtitutionem.[p] † ¶ Itē quero pedagiū, ſeu gabella que

41 ſoluit̄ a trāſeuntib⁹, vtrū ſit onus reale vel perſonale. Et reſpon

q deo qđ eſt reale, vt l. ij. de priui. vete. ⁊ no. in l. fin. de cano. largit.[q] Sed tunc quero vltra, cū dicimus clericos teneri ad onera realia quare ab eis nō poſſunt exigi iſte gabelle, vt in c. clericis. extra de immunita. eccleſia. lib. vj. Reſpon. qđ dixi iſta munera patrimonialia exigi a clericis, intelligas quādo patrimoniū iuit ad clericos cum onere, ſed ſi ad eos iuiſſet res libera, nō poſſent grauari ſed iſte gabelle, ⁊ pedagia indicūtur rebus liberis clericorū, ideo quia trāſeunt per totū territorium, hoc autem non poteſt fieri, er-

r go, ⁊c.[r] ¶ † Sunt ⁊ alie diſtinctiones munerū, qꝛ quedam publi-

43 ca, quedam priuata, ⁊ iſta nō proſequor, quia nō pertinent ad noſtram materiam. ¶ Itē quedā dicuntur angaria, ⁊ quedam per-

s angaria,[s] quia ſub predictis continentur, ⁊ habemus rubricam

t ſpecialem infra de curſu pub. l. angaria, ⁊ perangaria. lib. xij.[t] ¶ Vltimo ſcias quod omnia iſta dicuntur munera ciuilia, vt l. munerum. §. hec autē omnia. ff. de mune. ⁊ hon. Hic nō ſunt alia.

ADDITIONES.

a ¶ Viri. Adde Feli. in c. dilectus filius. de reſcrip. ⁊ in cōſilio xij.

b ¶ Competunt mulieribus. Adde iſtum in l. j. C. de dig. lib. xij. ⁊ Panormi. in c. dilecti filij. nu. ij. ⁊ quod ibi poſui i addi. ad ipſum, in verſi. in muliere. extra de arbit.

c ALEX. ¶ Limita per Barto. in l. j. de auro coronario. Quid in ſcholarib. ſtudētibus in ꝓprijs domibus? Dic idē ſecūdum bar. in l. j. qui etate ſe excuſant. ⁊ l. medicos. ⁊ ꝙ not. C. de ꝓfeſ. ⁊ medic. in verſic. item quero aliquis. Adde bal. in l. ij. C. ſine cenſu vel reli. ⁊ Bald. in l. placet. C. de ſacroſanct. eccle. vbi dicit an poſſint collecte imponi forenſibus pro rebus quas tenēt in ciuitate collectante. Determinat qđ non de quo per eundē in l. reſcripto. §. fi. ff. de munerib. ⁊ hono. vide Bar. in l. forma. §. illam. de cenſi. Et an forenſis poſſit cōueniri in loco vbi habet ſuas poſſeſſiōes, ⁊ terras.

d ¶ Scholaribus. Tu vide de hoc Iac. Reb. in l. nec ipſi. no. j. C. de inco. ⁊ vbi quis dom. habe. videatur.

e ¶ Imponere. Vide Feli. in c. cum dilecta. de reſcript. verſi. ſinguli. Adde iſtum in l. vna. nu. ij. ⁊ quod ibi poſui in apoſt. ad ipſum in verſic. collectas. C. de ſuperindi.

f ALEX. ¶ Nota per bar. in l. prima. qđ cuiuſque vni. no. ⁊ aliqd in l. quarta. §. actor, ⁊ ibi ſcripſi. ff. de re iudicata. ⁊ in l. placet. C. de ſacroſanctis eccle. Et an dominus poſſit imponere vaſſallo per

25 bal. in l. penulti. C. de bon. q̄ liber. ¶ † Quid ſi ciuitas debet mittere mille homines in exercitū, an ſit onus impoſitū pſonis, an vero rebus. Vide Bald. in l. etiam. in fine. C. de exec. rei iudi. Item

26 † vſurario forēſi impon̄ collecta. Bal. in l. etiā. C. de exec. rei iudi.

27 Itē † collecte dicuntur ille que nō habēt certam formā, ſed variātur ſecundum voluntatem ſuperioris, vt not. Bald. in l. fin. C. ſine cenſu vel reliquis. ¶ Item collecta imponitur per ſolidum ⁊ libram.* ¶ Libram. Adde Inn. in c. grauē. de ſent. excommu. ⁊ vide d. Alex. in d. §. actor. alle. in tex. prout ipſe ſe remittit. ſi .qrit ſucceſſiue Bart. cū concor. nonnullis ibidem per eum ſignatis.* Adde gl. in l. ſancimus. la. j. in ver. perequatio. C. de aduo. diuer.

g ¶ Imponi. Adde domi. Alexā. de Imo. in conſi. lxviij. ij. parte.

h ¶ Ex cōſuetudine. Vide domi. Alex. de Imo. conſulentē cōtra Bar. in conſ. ſuo ccx. incip. viſo. ita etiā refert. ⁊ ſequitur do. Iaſ. May. in l. de quibus. de legi. Et dic qđ immo videtur ſufficere cōſuetudo antiqua ſi ponderes Bart. in l. j. C. de aur. coro. lib. x. que conſuetudo eſt decem annorum, ſecundum Pan. in c. fi. de cōſue.

i ¶ Clericis, ⁊ eccleſie. Adde qđ poſui in apo. ad iſtum in l. placet. nu. xiiij. in verſi. pro rebus eccleſie. C. de ſacroſanc. eccle. in ij. lect.

k ALEX. Vide Ioā. And. in c. j. de immu. eccle. lib. vj. ⁊ ibi Domi. de ſan. Gemi. ⁊ doct. in Cle. j. §. ſane. de iure patro. ⁊ Ioā. Cald. in conſi. x. quod ponit in tit. de conſti. ⁊ incipit, factū ſuper quo conſilium petitur, tale preſupponitur. Alex. Sed ſi alibi non ſolueretur tributum, tunc dicit Gul. Aut imponitur collecta ab eo, qui habet iuriſdictionē vniformem in omni loco, vt a pncipe, ⁊ tūc deberet ſoluere quis pro rebus, quas habet vbique. Cōſuetudo Italie ſe habet qđ a forenſibus poſſidentibus in territorio ſoluatur collecta, adde Bal. in l. etiam. ſupra de execu. rei iudica.

l ALEX. ¶ Hoc firmat Ioā. And. in c. j. de immuni. eccl. lib. vj. ⁊ ibi domi. ⁊ doct. in d. cle. j. ⁊ vide l. fi. §. patrimoniorū. ⁊ l. reſcripto. §. fi. ⁊ ibi gl. ⁊ Bar. ff. de mune. ⁊ hono. ⁊ habet̄ in auth. item nulla communitas. C. de epiſc. ⁊ cleri. ⁊ in ca. j. de immuni. eccle. in vj. ⁊ ibi Io. ⁊ plene Bald. in l. iij. ⁊ Salice. C. ſine cenſu vel reliquis. ⁊ Angel. in l. iiij. §. actor. ⁊ ibi etiam domi. Alexand. ff. de re iudi.

m ¶ Maritus. Adde domi. Soci. in conſil. ccxvij. incip. circa hanc q. verſic. nono hoc idem.

n ALEX. ¶ Vide in rub. C. de ann. ⁊ ibi vide bar. ⁊ Adde bar. in l. reſcripto. §. fi. de munerib. ⁊ hono. ⁊ per gl. in rub. C. de mu. patri.

o ¶ Gul. in d. l. neminem. Adde eundem Gul. de Cug. in l. placet. nu. vij. ⁊ quod ibi poſui in apoſt. ad ipſum in verſi. ab ordinario. C. de ſacroſanc. eccle. dixi poſt Iaco. Rebuf. C. in rub. de mu. patr. nu. ij. iſto tit. ⁊ in rub. de iudi. nu. iſto etiam lib.

p ALEX. ¶ Et que dicantur munera ordinaria, ⁊ que extraordinaria, adde Bal. in l. fi. verſi. adde tamē. C. ſine cenſu vel reli. ⁊ bar. in l. hi qui. ff. de iur. immu. Imo. in l. ſi ex toto. in pri. de leg. j.

q ALEX. ¶ † Clerici non tenētur ſoluere pedagiū, ſeu gabellas.

42 Vide per Bald. in l. placet. ⁊ in l. ad inſtructiones. ⁊ in l. pen. C. de ſacr. ſanc. eccle.

*¶ Gabellas. Adde Ang. in conſ. incip. punctus queſtionis talis eſt. ⁊ Io. de por. Vicē. in ꝯſ. omnipotētis dei poſtulato ſuffragio, in primo ſciendum. ⁊ Fede. de Sen. conſi. x. ⁊ Eſdre. c. vij. ver. vobis quoque totum.

r ALEX. ¶ Vide Bar. ⁊ que ibi ſcripſi in l. j. in fi. princ. ff. de pub. ⁊ dictum domi. Ant. in c. ſi diligenti. de reſcrip. in fi. vbi tenet clericos a collecta eſſe exemptos, prout reperiuntur exempti de iure. ⁊ Imo. in c. fi. de reſcrip. in repe.

s ¶ Quedā angaria, ⁊ quedā perangaria. Tu vide de hoc Reb. in ru. C. de ann. ⁊ trib. nu. vij. iſto li. Gul. de Cug. in l. neminē. nu. xij. ⁊ ibi poſui in apoſt. ad ipſum. in ver. quid dicit̄ angariarū munus. C. de ſa. ſan. ecc. ⁊ gl. in c. j. in tit. que ſint regalie. in vſibus feud.

t ALEX. ¶ Vide l. neminē. de ſacroſ. eccl. ⁊ ibi plene declarat Cy. ⁊ gl. in c. non minus. de immun. eccleſie. ⁊ per Roſ. in libellis ſuis.

De legationibus. Rub. LXIII.

LEX II.

1 ☞ Heredes officialium quatenus teneantur.

Cum vos. Pone hic caſum in terminis ſic. Titius ⁊ ego ſum⁹ creati ſyndici in cā fiſci, vel Principis, ad defendendā quādam cām Principis ⁊ accepimus pecuniam pro ſumptibus litis ego ⁊ ui, ⁊ cām defendi, ſꝫ Titius non venit, qꝛ mortuus eſt. Ego volo repetere ab heredibus illius Titij illam pecuniā, quam ipſe habuit a Repub. queritur an poſſim? Et rūdetur ꝙ ſi ille acceperit pecuniā ob proprios ſumptus, nō poſſum repetere ego, ſed Reſpublica. Aut ille accepit pecuniā propter ſumptus, hoc eſt, vt ſolueret aduocatos, ⁊ tūc cuꝫ ego, qui iui ad defendēdum cām ſim ad hoc obligatus, potero illam pecuniam repetere. Item potero collegā meum in eo, in quo deliquit, propter onus ſibi impoſitum accuſa-

1 re corā preſide, ꝙ intellige ſi ille collega meus viueret. h. h. ¶ † Et nota ꝙ licet vnus ex officialibus, vel ambaſiatorib⁹ decedat, vel alias officium non impleat, ꝙ ſalarium decedentis, vel alias non implentis, non accreſcit ei, qui ſolus impleuit, quod no.

ADDITIO.

a ANG. ¶ Hoc puto verū ſi duo eſſent deputati ad idē officium, ſecus ſi ad diuerſa, vt vno decedēte, alter gereret vtrūqꝫ officium, ⁊ de mandato ſuperioris, qꝛ tunc cum officia ſint diſtincta, ⁊ diſtincta habeant ſalaria, iſte dicitur ſufferre vicē duorū, ⁊ ideo duplex

2 ſalariū habere poterit. arg. C. de aduo. diuer. iud. l. binos. ¶ † Itē facit hec lex, qđ ſi ambaſiator decedit in itinere, ſalarium pro rata

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN